

UČNI NAČRT

Tematski sklop	Generacije in kulture – medsebojno razumevanje
Tema / vsebina	Generacije in kulture 2

UČNI NAČRT

Cilji	Spoznajajo značilnosti posameznih generacij; spoznajo pomen odnosov med generacijami.
Pojmi	Medgeneracijski spori, porabništvo, generacijski egoizem, »pasivne« generacije, medgeneracijska solidarnost in pravičnost, sodelovanje, (ne)strpnost, reševanje sporov, specifični generacijski problemi.
Možne medpredmetne povezave	Zgodovina, geografija, slovenščina, filozofija za otroke.
Dodatne informacije za učitelje	- Model morda ni primeren za vsa okolja in je nekoliko izzivalen. - Učitelj se naj osredotoči na neposredno izkustvo učencev in poskuša učence napeljati na razmislek o odnosu do staršev, o pričakovanih, ki jih gojijo do njih. Pri tem naj bo občutljiv: nekateri učenci so lahko namreč preveč kritični do staršev ipd.
Dodatne informacije za učence	1. Pomen poslušanja sošolcev in ocene njihovih argumentov. 2. Povezava doživljanja in razgovora v šoli z vsakdanjimi izkušnjami.

DIDAKTIČNI MODELI

Ime	Kakšni so idealni starši?
Neposredni cilji	Učitelj s pomočjo branja odlomka iz knjige spodbudi razmislek o željah otrok glede staršev, o sporih med generacijama in možnih predlogih za rešitev (medgeneracijska solidarnost).
Didaktična naloga	Prvi korak je branje odlomka iz knjige Joanne Harris <i>Igra brez časti</i> . Odlomek na provokativen način daje misliti o odnosu mladostnikov do staršev. Služi lahko kot primerjava za lasten odnos učencev do njihovih staršev. S pomočjo tega odlomka učenci razmislijo o svojem odnosu do staršev, o tem, ali imajo kakšno idealno podobo, kakšni bi starši morali biti, kaj je vzrok morebitnih sporov med generacijama, ali je možno te spore rešiti itd.
Metodika-variante	<p>1. Odlomek iz knjige Joanne Harris <i>Igra brez časti</i>:</p> <p>»Moj oče si je namreč želel sina po svoji lastni podobi. Fanta, ki bi delil njegovo strast za nogomet, loterijo in ribe s krompirčkom, njegovo nezaupanje do žensk in njegovo ljubezen do preživljanja časa na prostem. Če že ni mogel dobiti tega, pa si je želel vsaj sina, podobnega dečkom s Sv. Ozvalda; olikanega gospodiča, vodjo kriketskega moštva, fanta, ki bi si drznil preseči meje svojega družabnega položaja in narediti nekaj iz sebe, pa čeprav bi to pomenilo, da bi moral pretrgati stike s svojim očetom.</p> <p>Namesto tega je dobil mene. Jaz nisem bil ne tič ne miš, le nekoristen sanjač, knjižni molj in zaljubljenec v filme drugorazredne produkcije; molčeč, suhljat, bledičen in dolgočasen otrok brez slehernega zanimanja za šport. Otrok, ki je bil po značaju enako samotarski, kot je bil on sam družaben in priljuden.</p> <p>Saj ne, da se ne bi trudil. Prizadeval si je tudi še, ko sem jaz že obupal. Vodil me je na nogometne tekme, kjer sem se na smrt dolgočasil. Kupil mi je kolo, ki sem ga s primerno rednostjo vozil okoli zunanega obzidja šole. [...] Najbrž bi mu moral biti za to hvaležen. Pa mu nisem bil. Podobno, kot si je on želel sina, ki bi bil ustvarjen po njegovi lastni podobi, sem tudi jaz hrepenel po očetu, ki bi ustrežal mojim skritim predstavam. V mislih sem si že ustvaril predlogo, povzeto po stotinah knjig in stripov. Predvsem bi moral biti ugleden mož, odločen, vendar pravičen. Junaški in skrajno bister – moral bi biti razumnik in načitan učenjak. Človek, ki bi me razumel (J. Harris 2006, 39).«</p>

Načrt razprave z učenci:

1. Kaj se dogaja v odlomku? (Vprašanje je namenjeno razjasnjevanju morebitnih neznank, ki se nanašajo na kontekst: vodja kriketskega moštva, dečki iz Sv. Ozvalda ipd. Učitelj naj tukaj pove nekaj besed o šolanju v Angliji, tamkajšnjih zasebnih šolah, Sv. Ozvald je namreč zasebna šola, kje se šolajo otroci premožnejšega sloja ipd.)
2. O čem sanja oče v odlomku?
3. Ali se njegove sanje in dejanskost razlikujejo? Kako?
4. Ali se kdaj tudi vaše sanje in dejanskost razlikujejo?
5. Kaj mislite o očetovih sanjah v odlomku?
6. Ali je tudi otrok v odlomku o čem sanjal? O čem?
7. Kaj mislite, ali imajo tudi vaši starši neko predstavo o tem, kakšni bi morali biti njihovi otroci, to se pravi vi?
8. Kaj pa vi? Ali imate tudi vi, kakšno predstavo o tem, kakšni bi morali biti vaši starši?

Na tej točki učitelj ne zahteva, da učenci ubesedijo svoje želje, temveč naj učenci na kratko napišejo, kakšne starše si želijo oziroma kakšni so po njihovem idealni starši. Pisanje naj traja okoli 10 minut.

9. Ko učenci prenehajo pisati, sledi pisanje lastnosti idealnega starša. Te lastnosti narekujejo učenci, učitelj pa jih piše na tablo!
10. Ko počasi nastane idealna podoba starša sledi ugotavljanje, ali je v resnici dobra za otroke. Pri tem si učitelj pomaga z vprašanji:
  - kaj pa če nekdo odstopa od ideala, ali je to nujno slabo?
  - recimo, da bi v resnici imeli takšne starše, ali ni res, da dopuščajo malo preveč in da je lahko to slabo?
  - recimo, da bi v resnici imeli takšne starše že od vsega začetka, ali ne bi potem postali drugačni kot smo sedaj: toda ali bi želeli biti drugačni? Itd.
11. Po tej kritični razpravi sledi ponovno pisanje lastnosti oziroma njihova poprava:
  - ali bi sedaj (po predhodnem pogovoru) kakšno lastnost popravili oziroma izključili?
  - ali je za nas vselej dobro, da se uresničijo naše želje?
12. Kakšni bi torej morali biti idealni starši?
Ipd., itd.

2. Igra vlog.

Zdenka Ekselenski predlaga, da bi v razredu odigrali kakšen spor med starši in otroci, ki bi se nanašal na to, kaj otroci pričakujejo od staršev. Podoben je predlog **Tatjane Dvoršak**, ki predlaga, da bi odigrali prepir pri ogledu nogometne tekme. Temu bi sledil razgovor.

Drugo gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - Državljska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred (ur. dr. J. Justin); pogl. <i>Generacije in kulture</i>. - Milharčič-Hladnik, Mirjam: Državljska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred devetletne osn. šole; pogl. <i>Generacije in kulture</i>. - Državljska vzgoja in etika; delovni zvezek za 8. razred (ur. dr. J. Justin); pogl. <i>Generacije in kulture</i>.
Internetni / knjižni kotiček za učence	<ul style="list-style-type: none"> - Harris, Joanne (2006). Igra brez časti. Zbirka Bestseller. Tržič: Učila. - Marjana Moškrič (2002). Ledene magnolije. Ljubljana: Cankarjeva založba. - Dim Zupan (1994, 2005). Leteči mački. Ljubljana: DZS. - Igor Karlovšek (2004). Gimnazijec. Ljubljana: Mladinska knjiga. - Anton Ingolič (1973). Gimnazijka. Ljubljana: Mladinska knjiga. - Lenart Zajc (1998). 5 do 12. Ljubljana: Mladinska knjiga. - Lenart Zajc (2001). Zguba. Ljubljana: Mladinska knjiga. - Lenart Zajc (2002). Zgodbe iz temé. Ljubljana: Educy. - Lenart Zajc (2004). Hevimetal. Ljubljana: Tuma. - Tone Partlič (2005). Hotel sem prijeti sonce. Ljubljana: Karantanija.
Internetni / knjižni kotiček za učitelje	<ul style="list-style-type: none"> - Harris, Joanne (2006). Igra brez časti. Zbirka Bestseller. Tržič: Učila. - Božo Repe (1998). Svet mojih staršev : oris kulturnih in gospodarskih sprememb ter način življenja v petdesetih in šestdesetih letih. Zgodovina v šoli; št. 2, 1998. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

	<ul style="list-style-type: none"> - Janez Musek (2000). Razlike v vrednotnih usmeritvah med generacijami. <i>Anthropos</i>; l. 32, št. 1/2, 2000. Ljubljana: Društvo psihologov Slovenije: Slovensko filozofsko društvo. - Ule Mirjana (2000). Mladina '98 [Elektronski vir] : socialna ranljivost mladih = Youth '98: social vulnerability of youth. Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, Arhiv družboslovnih podatkov. - John R. Gillis (1999). Mladina in zgodovina. Zbirka Dialogi. Šentilj: Aristej. - Otroci in mladina v prehodni družbi – zbornik (2005). Maribor: Aristej. - Michael Haralambos & Martin Holborn (1999). Sociologija: teme in pogledi. Ljubljana: DZS. - Andrej Adam (2005). Branje kot filozofiranje: Gimnazijec. Otrok in knjiga: revija za vprašanja mladinske književnosti. Letnik 32, št. 64, str. 15-24. Maribor: Mariborska knjižnica. - Aleš Čar (1999). Pasji tango. Knjižna zbirka Beletrina. Ljubljana: Študentska založba. - Dušan Čater (2002). Ata je spet pijan. Knjižna zbirka Beletrina. Ljubljana: Študentska založba.
--	---